

Första läsningen: **Syr 27:4-7** (*Beröm inte en man innan du hört honom diskutera*)

Syraks bok från 100-talet f.Kr. är en samling praktiska levnadsregler. Huvudbudskapet är att den som fruktar Gud – alltså är rotad i vänskapen med honom och sätter honom före allt annat – kommer att få insikt och lyckas med allt. Dagens läsning står i ett sammanhang som handlar om att vara försiktig med vem man litar på. Den som snabbt har blivit rik har kanske inte rent mjöl i påsen. Lyssna tyst på en människa som pratar och diskuterar. Lyssna länge, så märker du av vilket virke hon är gjord.

Andra läsningen: **1 Kor 15:54-58** (*Gud ger oss segern genom Jesus Kristus*)

En vers i denna läsning sticker ut: *Dödens udd är synden, och synden har sin kraft i lagen*, skriver Paulus (v. 56). Vad menar han? Döden liknas här vid en herde som driver sin boskap iväg med en vass udd (synden). Styrkan i hans arm (kraften) kommer från lagen. Bilden säger att lagen – som i sig är god – inte hindrar synden utan närmast eldar på den (Rom 7:11-14). Kanske förstås detta bäst av dem som vuxit upp i en atmosfär av religiöst tvång, av straff och trots (= Paulus uppväxt?).

Denna syn på Moses lag fick Paulus betala dyrt för. Den väckte vrede och avsky bland judar. I Romarbrevet, kapitel 6-8, rör sig Paulus tankar fritt kring de tre begreppen *lag, synd och död*: segern över denna destruktiva triad är att ”dö med Kristus” (i dopet). Med den helige Andes hjälp blir vi då fria att leva i aktiv kärlek. Paulus vill visa vad kristen tro är: att lämna pekpinarnas värld med skuld och hämnd bakom sig och överlåta sig helt åt Guds villkorlösa kärlek i liv och död.

Evangelium: **Luk 6:39-45** (*En människas mun säger vad hjärtat är fullt av*)

Här ger oss Lukas en samling Jesusord som Matteus också känner till, men hos honom är de utspridda på olika ställen. Matteus har dock inte den humoristiska bilden i v. 44 av fikon som växer på tistlar och druvor på törnbuskar – den tyckte han nog var onödig. Jesus är här *vishetslärare* som sin förfader Salomo, Davids son, som ska ha författat tusentals ordspråk (1 Kung 4:32). Liknelserna är lätta att förstå – men svåra att praktisera! Möjligtvis innehåller de en kritik av fariseerna: v. 39 och 41-42 varnar för att göra sig till andlig ledare åt andra när man saknar insikt om egna fel. Visst är det bra att förmana sin nästa (Luk 17:3; Rom 12:8; 2 Kor 13:11) men det ska ske med ödmjukhet. Det är inte bara fråga om att välja rätt ord i rättan tid utan att inta en jämbördig position: jag **som själv gör fel** vill hjälpa dig inse något. V. 40 kräver att man inte bara lär ut Mästarens ord – man måste leva efter dem också. V. 43-45 är en variant på temat ”gärningarna avslöjar vem någon är”. Att människan liknas vid ett träd leder tanken till *roten*: det inre, det vi är rotade i, måste vara sunt om vi ska bära frukt. Vårda främst av allt ditt rotfäste – ditt andliga liv!

MÅNDAGEN I 8 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Syr 17:24-29** (*Vänd om till Herren och lämna dina synder*)

NU har vi chansen att samla skatter för det eviga livet (se dagens evangelium nedan). Denna chans upphör när vi dör (v. 27-28). *Vi har inte sett honom men tror på honom och kan jubla* (1 Pet 1:8). Äkta tro är **vilja till omvändelse** – trons lön blir gigantisk.

Evangelium: **Mark 10:17-27** (*Sälj allt du har och följ mig*)

Den unge Martin Luther ville i sin skuldångest veta hur man skaffar sig ”en nådig Gud” – ungefär som Jesu unge landsman i dagens evangelium. Han kallar Jesus för ”god” (v. 18) – är det för att han vill smickra eller för att han vet vem Jesus verkligen är, Gud? Jesus är lite som en kung som vandrar omkring, förklädd till tiggare. Någon hälsar honom ”Ers Majestät”, men varför? Vet han att det är Kungen? Jesu motfråga i v. 18 verkar vilja testa just detta, men han får inget svar tillbaka.

Jesus hänvisar den rike mannen till de sociala förpliktelserna i tio Guds bud. Räcker inte de för himlen? Men detta svar ger ingen ro (som med Luther). Den unge juden vill vara 200 % säker. Det gillar Jesus: v. 21 kan läsas som att Jesus omfamnade och kysste honom. Han bjuds in till *fullkomlighetens väg*, den väg som många helgon i kyrkans historia skulle gå (t.ex. Franciskus av Assisi). Mannen stelnar till och släpper Jesu famn. Han kom ”till förnuft”, som man säger – *mörknade*, skriver Bibel 2000.

Jesu kallelse avslogs och oron blev till sorg. Kamelen ville inte genom nålsögat. Den unge mannen valde att inte tillhöra den radikala gruppen kring Jesus utan återgå till sitt lyxliv – tanken går till Luther som lämnade klosterlivet. Vad gjorde den rike sedan? Skaffade sig en bibeltolkning han kunde leva med: ”Stanna i världen och lita på Guds nåd”. Om den unge mannen fick frid vet vi inte. Jesus släppte honom med sorg: vad hade inte kunnat bli av honom!

Ära Herren med allt du äger... (Ords 3:9).
--

TISDAGEN I ÅTTONDE VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Syr 35:1-15** (*Gemenskapsoffer frambärs när man följer buden*)

Offer är gåvor vi ger Gud, av tacksamhet eller som bön om förlåtelse. Moses lag reglerade tempeloffren noga, men Bibeln stannar inte vid offrens yttre form: Gud behöver inga offer (Ps 50; Jes 1:11), det är vår kärlek till honom och till varandra han vill se (Mik 6:8). Kristi offer av sig själv för vår skull överträffar allt. Våra jordiska gåvor bleknar bort inför Golgotas klippa där Guds Sons eget blod rinner för allas frälsning (jfr Hebr 10:1-18). Syraks bok vet om att de offer som behagar Gud är de *andliga*: trohet mot buden, kärlek till nästan, hjälp till den utsatte. Författaren bejakar dock också den formella

offerkulturn. Så ska även vi kärleksfullt utföra liturgins yttre ordning, men hjärtat ska vara fäst vid dess andliga mening.

Evangelium: **Mark 10:28-31** (*Ni skall få hundrafalt igen mitt under förföljelser, och sedan evigt liv i den kommande världen*)

I motsats till den rike ynglingen vi läste om i går så har Petrus och apostlarna lämnat familj, bostad och jobb för Jesu skull. Jesu löfte om ersättning har en märklig bismak: vem vill inte gärna ha allt man kan önska sig – gånger hundra om – men... ”mitt under förföljelser (v. 30)”? Nej, man vill kunna sova lugnt med sina kära omkring sig. Hur ska man kunna det om säkerhetspolisens agenter ständigt står en efter livet? Då vore det väl enklare att sakta ner och bara följa buden i vanlig ordning och komma till himlen på den väg som Jesus förslog den unge mannen igår (jfr Matt 19:17)?

Sanningen är att Petrus och apostlarna älskar Jesus, helt enkelt, trots att hans ord skrämmer dem och de inser att det kan bli väldigt jobbigt framöver. De vet att han vill skänka dem allt och tror att han kan göra det. Man undrar hur Judas tänkte nu.

Har jag inte sagt dig att om du tror, skall du få se Guds härlighet (Joh 11:40)?
--

ASKONSDAGEN – 6 mars

Fastans första dag är en dag av **stor nåd**. Det är inget ”måste” att komma till kyrkan idag som på söndagar. Men stanna inte hemma om du har möjlighet att vara med!

Första läsningen: **Joel 2:12-18** (*Riv sönder era hjärtan, inte era kläder*)

Profeten Joel såg sitt land härjat av gräshoppsvärmor, svarta moln som åt upp säd, växter, allt. Kyrkan härjas i vår tid av **sekulariseringen** som äter allt i sin väg, och på sina håll av direkt våldsam förföljelse. Kyrkor attackeras och varje dag dödas kristna för sin tro någonstans. *Aska* är det som är kvar när något har brunnit ner – för oss är det kanske illusionen om ett kristet samhälle. Men aska är också det renaste som finns, man kan tvätta sig i asklut. I dagens mässa välsignas askan och ett ask-kors tecknas på vår panna med orden *Omvänd dig, och tro på evangeliet* eller *Kom ihåg att du är stoft, och stoft skall du åter bli*. Gravstenens skugga lägger sig över oss nu, men det är för vårt eget bästa. Det är sunt att illusioner brister, inte minst våra grandiosa föreställningar om vår egen förträfflighet. Du är stoft! Kristna är vi till namnet, fast andra som inte delar vår tro gör mycket bättre saker! Du Stoft, gråt över ditt döda, tomma liv! Kyrkan som gemenskap har inte heller varit pådrivande i alla viktiga frågor. Andra har förbättrat politiken och världen medan vi har dyrkat vår självgodhet, vår prydliga utsida. Stoft! *Insidan* ska gråta (v. 13). Det straff från Gud som vi förtjänar för våra svek genom historien kan ännu användas (v. 13-14).

Andra läsningen: **2 Kor 5:20 – 6:2** (*Nu är den rätta stunden*)

NU hör Gud din bön om att få leva ett nytt liv (v. 2). Paulus är en tiggare: han *ber* oss försona oss med Gud. Det är inte Gud som behöver försonas, hans kärlek är alltid vänd mot oss (därför finns bikten). Nej, *vi* ska försonas med *honom*, för *vi* har vänt *honom* ryggen. Kristus blev ”ett med synden”, fick känna syndens ödeläggande makt för att vi skulle känna förlåtelsens kraft. Den *rättfärdighet* vi får (v. 21) är del i Jesu brinnande längtan att motsvara Faderns vilja i allt. Be om den idag! Du får den.

Evangelium: **Matt 6:1-6, 16-18** (*Din fader, som ser i det fördolda, skall belöna dig*)

Att lyssna är inte nog! **Allmosor, bön, fasta** (i den ordningen) är topprioriteringar om du är praktiserande katolik! *Det är inte människor vi vill vara till lags, utan Gud, som prövar våra hjärtan* (1 Thess 2:4). Är religion en privatsak? I högsta grad. Ditt fördolda liv med Gud är avgörande. Söker du erkännande för det på den sociala utsidan är du komisk, nej tragisk: om du har gjort något gott, är det **JÄTTEVIKTIGT** att det utbasuneras (v. 2)? Gud älskar dig ju för det! Låt detta vara nog – din glädje.

Av jord är du kommen. Jord skall du åter bli. Herren Jesus Kristus skall uppväcka dig på den sista dagen (Ur ritualen för begravning, jfr 1 Mos 3:19).
--

TORSDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **5 Mos 30:15-20** (*Jag förelägger dig idag välsignelse och förbannelse*)

När Israel var ung fick jag honom kär, och från Egypten kallade jag min son (Hos 11:1). Femte Moseboken avslutar berättelsen om Guds enastående kärlek till det folk han skapat och utvalt trots dess många synder. Boken är ett enda långt tal av Mose och handlar om att leva *helt* för Gud, att älska honom och följa hans bud. Vi sörjer när vi inser hur litet vi i praktiken älskar Gud, men kom ihåg: Gud låter sig älskas med den lilla kärlek vi har. Viktigast är vår *lyhördhet*. Får som betar nära en brant behöver sin herdes röst (Joh 10:4-16). Att följa hans kallelse ger liv, att rusa åt andra hållet leder till avgrunden. Hör *Didaché*, Apostlarnas lära, en text från ca år 80: ”Det finns två vägar: den ena är livets väg, den andra är dödens, och det är stor skillnad mellan de båda vägarna. Detta är livets väg. För det första: du skall *älska Gud* som har skapat dig. För det andra: *du skall älska din nästa som dig själv*. Allt vad du inte vill att det skall hända dig, det skall du inte heller göra mot någon annan. Läran i dessa ord är denna: *Välsigna dem som förbannar er och be för era fiender*, fasta för dem som förföljer er (*Didaché* 1:1-3, *De apostoliska fäderna*, Artos förlag).

Evangelium: **Luk 9:22-25** (*Den som mister sitt liv, han skall rädda det*)

Välj livet, sade Mose (se ovan). Jesus som är *Livets Ord* (1 Joh 1:1-2) är också *vägen* vi ska gå. *Se, vi går upp till Jerusalem* (gudstjänstboken *Cecilia* 275). Frälsaren går med fasta steg framför oss. Han är Gudstjänaren som vet vad som ska hända där (Jes 52:13 – 53:12) och vill förbereda sina lärjungar på det. Vi följer efter, på darrande ben. De svåra dagar som väntar kommer att avgöra hur djup lärjungarnas trohet och kärlek är. De var som vi. Vi tar gärna strid för jordiska intressen och avstår från mat för utseendets och hälsans skull. Men är vi beredda att leva, lida, avstå något för Jesu skull? Jesus konfronterar Jerusalem, där inga partier stödjer honom. Går vi med?

Är Jesus Sanningen? Är hans lära Guds definitiva *tora* (lag)? Är vår lilla grupp *det sanna Israel*? Då är det bättre att gå i döden än att svika honom. Jesus säger till *alla* (alltså också till oss) att om vi *vill* följa honom (man kan alltså hoppa av) så ska vi varje dag ta upp vårt kors (v. 23). I går ritades **askkorset** på din panna (de som missade det kan be prästen om det i dag efter mässan). I dag är det borta. Men det ska stå inristat i ditt minne. Det dagliga *brödet* håller dig vid liv men *det dagliga korset* ger dig evigt liv. Med detta kors menas inte ett stort dramatiskt martyrium utan din vardagliga lojalitet mot Mästaren och hans livsstil. Med ”förneka sig själv” menas inte självplågeri utan att hellre avstå från fördelar, heder, ja det egna livet, än att **förneka den sanning du har hittat i Jesus**. Du som förblir solidarisk med Jesus och hans ”minsta bröder” tills slutet, får Livet (Matt 24:13; 25:34-40; jfr Heb 10:32-39).

Den port är trång och den väg är smal som leder till livet, och det är få som finner den (Matt 7:14).

FREDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **Jes 58:1-9a** (*Skulle detta vara en fasta sådan som jag vill ha?*)

Varje fredag under året är *botdag till minne av Herrens lidande*, inte minst nu fredagarna i fastetiden. Du bör avstå från något gott från matbordet, delta i din församlings korsvägsandakt och/eller (helst) göra en extra insats för någon i nöd. *Fredagsoffret* är ett kännetecken för katolska kristna, vilket både *Katolska kyrkans katekes*, nr 1438, och kyrkans *kanoniska lag* (CIC, canon 1250-1251) påminner oss om. Bestäm dig för att **nu och alla fredagar** komma ihåg detta. Då gör du rätt inför Gud.

Eller? Dagens första läsning är som att höra Gud gråta. De troende *inbillar sig* att de söker Gud (v. 2). Deras fasta och botövningar är halvhjärtade. De vill egentligen inte. De blir också irriterade på varandra, såklart (v. 3-4). Deras fasta är meningslös – som en ständig huvudvärk. *När tar det slut?* frågar de. Men Gud önskar inte en ren kroppslig fasta (v. 5; jfr Ps 51:19). Varför plåga kroppen? Synden kommer från hjärtat, den är inte kroppens fel! Du kanske fastar men din tunga spyr gift: om du åt och drack gott och inte talade illa om din nästa – *det* skulle däremot vara en fasta!

V. 6-7 är läsningens kärna: **kärlekens gärningar** är den ”fasta” som gläder Gud. De är identiska med de *kroppsliga barmhärtighetsgärningarna* (Matt 25:31-46), som är frukter av *saligprisningarnas anda* (Matt 5:3-12) Om vi slutar klaga över att botövningarna ”inte ger oss något” (v. 3) och istället ger verksam hjälp där det behövs och avstår från egen bekvämlighet, då dröjer Herren inte med sin välsignelse. Han säger ”här är jag!” – nästan som vore han *vår* tjänare (jfr Luk 12:37).

Evangelium: **Matt 9:14-15** (*När brudgummen tas ifrån dem, då kommer de att fasta*)

Föreställ dig att du råkar placera ditt bröllop mitt i fastan. Inte serverar du väl vatten och kex då! Vi har faktiskt en sådan ”bröllopsdag” i fastan varje år: högtiden för den helige Josef, jungfru Marias *brudgum* (19/3). Då är det festande och inget fastande. De första lärjungarna hade privilegiet att dela sin vardag med Guds Son. Vi idag ser honom bara med trons ögon. De såg hans jordiska ansikte. De var en del av hans privatliv, deltog i allt på riktigt och kände även till sådant som inte fick plats i evangelierna (1 Joh 1:1-4; Joh 1:14; 20:29; 21:25). *Saliga era ögon som ser och era öron som hör*, sa Jesus till dem (Matt 13:16). Jesus älskade sin gemenskap som en brudgum sin brud och därför fanns det helt enkelt inte plats för fasta (jfr Ef 5:28-32).

Allt har sin tid: en tid att gråta, en tid att le, en tid att sörja, en tid att dansa (Pred 3:1, 4). Nu är vi på vandring mot långfredagen. Det blir hårt. Det är tid för sorg och gråt. Jungfru Maria håller oss i handen. Må vår tro bestå inför korset, som hennes.

Förslag till fredagsoffer: Be den smärtorika rosenkransen , helst med andra. Be för er själva, för en sund omvändelse som passar till er situation under denna fastetid.

LÖRDAG EFTER ASKONSDAGEN

Första läsningen: **Jes 58:9b-14** (*Ljus skall gå upp för dig i mörkret*)

Kärleken får oss att inte vilja göra vår nästa någon orätt (1 Kor 13:5). Något inom oss sörjer när vi hör oss själva förtala andra bakom deras rygg, hota och håna dem vi är arga på (v. 9). Vårt hämndbegär kan plötsligt flamma upp och överraska oss med sin intensitet. Tongan löper amok – *den fläcker hela vår kropp, den sätter livshjulet i brand och har själv sin eld från helvetet* (Jak 3:6). Vi snålar med våra tillgångar och har många ursäkter för varför vi INTE ska eller kan mätta de hungrande (jfr v. 10). En kristen borde inte bara svara ja till att ge bidrag till nödlidande utan av sig själv uppsöka sådana och inte vänta tills någon kommer och ber. Halvhjärtade kristna ser till att ha sitt på det torra, förväntar inte längre något från Gud, gör sig ”oberoende” av Gud och vet inte längre vad de ska be om. Mässan smakar inget längre, den känns tom och tråkig, för att vi ber utan att tänka på vem vi ber till. Vi förbereder oss inte inför besöket i mässan. Det vi hör där får inte lov att förändra oss. Söndagen tas över av så mycket annat, den *helgas* inte utan fylls med ”tomt

prat” (v. 13). Gud vill göra under med oss och våra barn – om vi bara visste! – men han får inte lov (v. 11-12, 14).

Evangelium: **Luk 5:27-32** (*Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga*)

I vårt sociala liv skapas ständigt mallar för vem som är innanför i gruppen av ”korrekta” och vem som ska betraktas som utanför, stämplas med skam och föraktas. De som gör dessa system styrs av rädslan att själva hamna utanför, inte få bifall eller röster.

Majoriteten av människor gör allt för att inte riskera uteslutning. Guds nåd kan endast upplevas där sådana system bryts ner. Du som vill älska Gud men ständigt oroar dig för att inte följa världens uppförandekoder lever ett av de olyckligaste liv som finns. Du är varken den du vill vara eller den som världen vill ha.

Levi (= Matteus i Matt 9:9) var helt och hållet *världens man*: med sina soldater i ryggen hade han rätt att pressa folk på pengar och sedan ta för sig så mycket han ville. Det märks att han har skaffat sig ett stort hus, eftersom *en mängd* likasinnade (v. 29) fick plats där (de är ”syndare” enligt v. 30, d.v.s. sämsta tänkbara sällskap). Levi har råd med en präktig fest – är den betald med all hans *ohederliga mammon* (Luk 16:9; jfr Matt 6:24) eller har han redan som sin kollega Sackaios ersatt alla som han har pressat pengar av (jfr Luk 19:8)? Vi måste betala tillbaka och ersätta allt vi har tillskansat oss genom bedrägeri, list, fusk, utnyttjande av andras okunskap, annars har vi inget att hoppas på från Gud. Levi bytte radikalt till ett nytt liv, lämnade **allt** (i hans fall inte så lite!) och ”följde honom” (= blev Jesu lärjunge, v. 28). Hycklarna står vid sidan om och väser (v. 30) – är de vi halvheliga och halvvärldsliga som vägrar släppa de stulna saker vi gömmer och som inte vill inse hur sjuka vi är? Vi vill inte erkänna att Levi genom sitt mod faktiskt är ett stort helgon. Bjud hem Jesus, låt honom få se *din* orättvisa mammon.

Herren är pålitlig och god, därför visar han syndarna vägen (Ps 25:8).
--